

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
загальноуніверситетського каталогу
ЗАХИСТ ЗДОРОВ'Я ТА ЖИТТЯ ЛЮДИНИ З ОСНОВАМИ ОХОРОНИ
ПРАЦІ
Обсяг освітнього компоненту – 3 кредити ЄКТС

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для усіх спеціальностей

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Петрищев Артем Станіславович, доцент, к.т.н.

Контактна інформація:

- номер телефону: +380617698359;
- e-mail: kafedra_opnc@zntu.edu.ua;
- навчальний корпус №3, аудиторія 21

Консультації:

Згідно з графіком консультацій

ОПИС КУРСУ

Дисципліна «Захист здоров'я та життя людини з основами охорони праці» дає можливість оволодіти сукупністю загальних та професійних компетентностей з питань здоров'я та життя людини та основ охорони праці для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження здоров'я та життя персоналу об'єктів господарювання в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Змістовий модуль «Захист здоров'я та життя людини» призначений навчити ідентифікувати небезпечні й шкідливі фактори для здоров'я та життя людини, забезпечувати безпечні умови середовища перебування людини, прогнозувати можливу обстановку та приймати рішення в умовах надзвичайних ситуацій для захисту людей, персоналу об'єктів господарської діяльності, а також особистої безпеки для здоров'я людини від можливих наслідків надзвичайних ситуацій.

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів та засобів, спрямованих на збереження здоров'я і працездатності людини в процесі праці. З метою ефективності підготовки

майбутніх фахівців в частині забезпечення безпеки праці запропоновано вивчення змістового модулю «Основи охорони праці».

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета полягає в наданні знань, умінь та компетентностей, що забезпечить ефективність професійної діяльності в площині дотримання норм та правил охорони праці разом із підвищенням рівня відповідальності за свою безпеку та безпеку колективу в цілому..

Завдання:

- здобути навички щодо вміння вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням безпекових вимог як в повсякденному житті так і в умовах надзвичайних ситуацій;
- сформувані у студента розуміння причин виникнення техногенних та природних небезпек, що можуть мати негативні наслідки;
- підвищення рівня готовності студента до послідовних та обґрунтованих дій в умовах підвищеної небезпеки або надзвичайної ситуації будь-якого характеру;
- підвищити здатність студента до прийняття виважених рішень, спрямованих на зниження небезпеки при виникненні надзвичайної ситуації військового характеру;
- забезпечити усвідомлення студентом необхідності обов'язкового дотримання на виробництві правил з охорони праці.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу при оволодінні сучасними знаннями;
- здатність застосування знань у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися в науковій або практичній діяльності державною та іноземними мовами.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки;
- обґрунтовано вибирати відомі системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек;
- здатність до ефективного використання загальнодержавних, відомчих, нормативно-правових актів з питань безпеки в професійній діяльності;
- вміння оцінити середовище перебування з точки зору особистої безпеки та безпеки суспільства;
- вміння аналізувати та застосовувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці в професійній діяльності;

- здатність оцінювати технічні, економічні, екологічні, безпекові та інші аспекти при плануванні або впровадженні виробничих процесів;
- вміння застосовувати методичне забезпечення при проведенні навчання та перевірки знань з питань охорони праці серед працівників;
- вміння використовувати методи аналізу виробничого травматизму та професійної захворюваності.

Очікувані програмні результати навчання:

- усвідомлювати свої права і обов'язки в площині захисту життя та здоров'я в середовищі перебування та при виробничій діяльності;
- демонструвати навички виявлення безпекових проблем та обґрунтування управлінських рішень щодо попередження їх прояву або мінімізації негативних наслідків;
- демонструвати знання теорій, методів і функцій підвищення рівня безпеки в середовищі перебування людини;
- оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки прийняття рішень щодо усунення небезпечних та шкідливих факторів;
- демонструвати навички в аналізі небезпечних ситуацій та в розробці і впровадженні попереджувальних заходів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Для студентів денної форми навчання

Теми лекцій, год	Теми лабораторних/практичних робіт або семінарів, год
Змістовий модуль 1 – «Захист здоров'я та життя людини»	
Загальні основи безпеки здоров'я та життєдіяльності людини (2 год)	Засоби виявлення радіаційного та хімічного забруднення (2 год)
Ризик як оцінка небезпеки (2 год)	Оцінка індивідуальних якостей особистості, що впливають на психологію безпеки людини (2 год)
Надзвичайні ситуації та їх класифікація (1 год)	Основи надання домедичної допомоги при невідкладних станах (2 год)
Менеджмент безпеки (1 год)	
Змістовий модуль 2 – «Основи охорони праці»	
Правова та організаційна складова охорони праці. Законодавча та нормативна база України про охорону праці (1 год)	Дослідження опору тіла людини електричному струму (2 год)
Державне управління охороною праці. Управління охороною праці на підприємстві (1 год)	Дослідження штучного освітлення робочих місць у приміщенні (1 год)
Проведення розслідування виробничих	Дослідження природної

нешасних випадків та ведення їх обліку. Порядок розслідування професійних захворювань і аварій на виробництві (1 год)	освітленості виробничих приміщень (1 год)
Профілактика виробничих травм, професійних захворювань. Нещасні випадки невиробничого характеру (1 год)	Дослідження запиленості повітряного середовища у виробничих приміщеннях (2 год)
Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії (4 год)	Вимірювання параметрів шуму і дослідження звукоізолюючої спроможності акустичного екрану (2 год)

Для студентів заочної форми навчання

Теми лекцій, год	Теми лабораторних/практичних робіт або семінарів, год
Змістовий модуль 1 – «Захист здоров'я та життя людини»	
Загальні основи безпеки здоров'я та життєдіяльності людини (1 год)	Основи надання домедичної допомоги при невідкладних станах (1 год)
2 Ризик як оцінка небезпеки (1 год)	
Змістовий модуль 2 – «Основи охорони праці»	
Проведення розслідування виробничих нещасних випадків та ведення їх обліку. Порядок розслідування професійних захворювань і аварій на виробництві (1 год)	Дослідження штучного освітлення робочих місць у приміщенні (1 год)
Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії (1 год)	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає вивчення лекційних матеріалів, виконання лабораторних робіт, отримання індивідуальних завдань.

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- використання системи дистанційного навчання Moodle;
- листування за допомогою електронної пошти kafedra_opnc@zpr.edu.ua (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч в системі Zoom Meeting, аудіоспілкування або повідомлення у будь-яких меседжах (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (за графіком консультацій викладача).

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. Запорожець О. І. Основи охорони праці : підручник / О.І. Запорожець. – К. : Центр учбової літератури, 2020 – 264 с. – ISBN : 978-617-673-423-9.

2. Желібо Є. П., Сагайдак І. С. Безпека життєдіяльності : навч. посібник / Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. – 256 с.

3. Лазуткін М. І., Слинько Г. І., Журавель М. О., Журавель С. М. Термінологічний словник з охорони праці, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності : навч. посіб. для студентів усіх спеціальностей та форм навчання : 3-тє вид., доп. [Електронний ресурс] / Укл. : М. І. Лазуткін, Г. І. Слинько, М. О. Журавель, С. М. Журавель. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 212 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7209>.

4. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Дослідження запиленості повітряного середовища у виробничих приміщеннях» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання / Укл. : О. Л. Скуйбіда. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 21 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/6642>.

5. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Вимірювання параметрів шуму і дослідження звукоізолюючої спроможності акустичного екрану» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» для студентів усіх спеціальностей та усіх форм навчання / Укл. А. С. Петрищев, В. І. Шмирко, С. М. Журавель. – Запоріжжя : Каф. ОП і НС, НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 14 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7145>.

6. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Дослідження опору тіла людини електричному струму» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» [Електронний ресурс] : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл. : М. О. Журавель, С. М. Журавель. – Запоріжжя : Каф. ОП і НС, НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 19 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/6630>.

7. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Засоби виявлення радіаційного та хімічного забруднення» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» [Електронний ресурс] : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл. : М. О. Журавель, О. Б. Курков. – Запоріжжя : Каф. ОП і НС, НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 23 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/6631>.

8. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Оцінка індивідуальних якостей особистості, що впливають на психологію безпеки людини» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл.:

О. В. Коробко, Ю. І. Троян. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 20 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7284>.

9. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Основи надання домедичної допомоги при невідкладних станах» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл. : А. С. Петрищев, С. М. Журавель, М. О. Журавель, В. Т. Рубан – Запоріжжя : Каф. ОП і НС. НУ «Запорізька політехніка», 2023. – 52 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/9824>.

10. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Дослідження природної освітленості виробничих приміщень» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» для студентів усіх спеціальностей та форм навчання. / Укл.: Ю. В. Якімцов, Ю. І. Троян. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 16 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7282>.

11. Методичні вказівки до лабораторного заняття «Дослідження штучного освітлення робочих місць у приміщенні» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» для студентів усіх спеціальностей та форм навчання / Укл. : Ю. В. Якімцов, А. О. Писарський, Ю. І. Троян. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 14 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7283>.

12. Методичні вказівки до розрахунково-графічної роботи «Прогнозування наслідків впливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті» з дисципліни «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання. / Укл.: М. О. Журавель, А. С. Петрищев, С. М. Журавель. – Запоріжжя : Каф. ОП і НС, НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 33 с. – URI : <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/7147>.

13. Методичні вказівки до самостійної роботи під час дистанційного навчання з дисциплін «Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці», «Захист життєвого середовища перебування людини та охорона праці», «Захист здоров'я та життя людини з основами охорони праці», «Цивільний захист і охорона праці в галузі», «Безпека праці на підприємствах, в установах і організаціях та цивільна безпека», «Захист населення, територій, довкілля та виробнича безпека» : для студентів усіх спеціальностей та форм навчання / Укл. : О.Л. Скуйбіда – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 34 с. – <http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/7948/1/M08161.pdf>.

14. Гресько С. Охорона чи безпека праці? : складові охорони праці: терміни, їх пояснення. Концепція реформування СУОП (системи управління охороною праці) /С. Гресько // Охорона праці і пожежна безпека. – 2020. – № 6 (114). – С. 75-79.

15. Душко Т. Охорона праці в Україні та за кордоном: система менеджменту охорони здоров'я та професійної безпеки / Т. Душко // Охорона

праці і пожежна безпека. – 2020. –
№ 1 (109). – С. 30-31.

16. Офіційний вебпортал парламенту України [Електронний ресурс]. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

17. Офіційний веб-сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс]. – URL : <https://www.dsns.gov.ua>.

18. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]: / Державна служба України з питань праці (Держпраці). – URL: <http://dsp.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка якості засвоєння навчальної програми з дисципліни «Захист здоров'я та життя людини з основами охорони праці» включає поточний контроль успішності засвоєння матеріалів та складання заліку. Для денної форми навчання поточний контроль передбачає контроль засвоєння теоретичних матеріалів, проведення лабораторних занять, двох письмових модульних контрольних робіт у формі тестів. Для заочної форми навчання поточний контроль передбачає проведення лабораторних занять та двох письмових контрольних робіт.

До заліку допускаються студенти, які виконали у повному обсязі усі види навчальних завдань (лабораторні роботи, контрольні роботи), які вони мали виконати під час відпрацювання навчального матеріалу. Успішність засвоєння дисципліни визначається за допомогою рейтингової системи оцінювання. Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами заліку, якій проводиться письмово у формі тестів в два етапи: перший – за матеріалами змістового модулю «Захист здоров'я та життя людини» і другий, за матеріалами другого змістового модулю «Основи охорони праці», як середня. Студент, який на протязі семестру до проведення підсумкового контролю проявив старанність, своєчасно виконав та звітував з поточних навчальних завдань, може отримати відповідну позитивну підсумкову оцінку без складання підсумкового заліку, тобто «автоматом» за результатами поточного контролю.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Вимоги при вивченні навчальної дисципліни полягають у відвідуванні навчальних занять, систематичному вивченні наданих матеріалів, сумлінній самостійній роботі та своєчасному виконанні контрольних заходів, дотриманні норм академічної доброчесності. При вивченні дисципліни «Захист здоров'я та життя людини з основами охорони праці» політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Для доступу до навчально-методичних розробок з дисципліни «Захист здоров'я та життя людини з основами охорони праці» необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи *Moodle*.

